

La crisi en femení

Què tenen en comú Angela Merkel, Ana Mato, Irene Rigau, Ada Colau i Ester Quintana? Són dones protagonistes de l'actualitat del moment. El seu protagonisme respon a diverses raons. Angela Merkel, cancellera alemanya des del 2005, lidera les polítiques d'austeritat a la Unió Europea des dels inicis de la crisi econòmica. Ana Mato, ministra de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat de l'actual govern espanyol, està presumptament involucrada en la trama de corrupció del cas Gürtel i és la responsable política d'importants reformes i retallades en l'àmbit de la salut, la dependència i la igualtat. Irene Rigau, consellera d'Ensenyament de l'actual govern de la Generalitat de Catalunya, ha defensat el model educatiu català d'immersió lingüística contra l'atac que suposa l'anomenada llei Wert i, més recentment, ha proposat el tancament de set escoles públiques per al curs vinent. Ada Colau, portaveu de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, és la líder visible del moviment social que ha permès entrar al Congrés de Diputats la iniciativa legislativa popular a favor de la dació en pagament. Ester Quintana va perdre un ull durant la manifestació de la vaga general del 14 de novembre i, des d'aleshores, lluita per demostrar que va ser víctima de l'impacte d'una pilota de goma llançada pels Mossos d'Esquadra. A través d'aquestes cinc dones és possible narrar els fonaments de la crisi actual: austeritat econòmica, corrupció política, retallades socials, debat nacional, moviments ciutadans i repressió policial.

Sense entrar en el contingut de les seves raons, es pot pensar que el protagonisme de l'Angela, l'Ana, la Irene, l'Ada i l'Ester és un indicador de com s'ha avançat en la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

Dones polítiques que fixen l'agenda econòmica i social, dones activistes que lideren moviments socials. ¿L'augment de la presència pública de dones és suficient per afirmar que hi ha més igualtat de gènere?

Les actuacions d'aquestes protagonistes conviden a afirmar que la categoria *dona* no és universal, és a dir, que no iguala totes les dones pel simple fet de ser-ho. Contràriament, la ideologia i la classe social dibuixen diferències rellevants entre elles. Que l'Angela i l'Ada tinguin en comú el fet de ser dones és una anècdota insignificant: la primera representa el sistema econòmic que ha provocat els desnonaments contra els quals lluita la segona. La confrontació dels seus dos ideals de societat, d'una banda, posa en evidència com la desigualtat de classe es pot superposar a la desigualtat de gènere. I, d'altra banda, qüestiona l'existència d'un estil de lideratge polític femení i una agenda política femenina. L'Angela és una dona que actua sota la lògica masculinitzada del poder i l'Ada és una dona que s'enfronta a aquesta lògica que pri-

oritza el guany econòmic per sobre de la necessitat de les persones. L'expressió pública de la crisi no és femenina perquè hi imperen els valors tradicionalment masculins de la política i l'economia.

La crisi en femení apareix quan s'analitza el cost quotidià de les polítiques d'austeritat, la corrupció, les retallades, els moviments socials i la repressió policial. Les dones no en surten més perjudicades que els homes però pateixen conseqüències que ells no viuen. Totes aquelles àvies pensionistes que tenen a casa fills i nets vivint només de la seva pensió; totes aquelles dones que cuiden familiars dependents i a més s'han posat a buscar feina perquè el marit no en troba; totes aquelles mares joves aturades que no es poden posar a buscar feina perquè els seus infants no tenen plaça a l'escola bressol pública; totes aquelles mares que han d'explicar als seus fills que aquest any no podran anar a les colònies de l'escola. Són experiències femenines de la crisi que evidencien conseqüències quotidianes d'un context amb més atur, més persones dependents, menys drets laborals, menys sanitat pública, menys educació pública i menys ajudes socials. Unes conseqüències que reforcen la divisió sexual del treball.

La crisi no té sexe però sí gènere. No és que la crisi l'hagin causat els homes i la pateixin les dones. Ara bé, sí que és cert que les causes de la crisi responen a valors masculinitzats i les conseqüències a realitats feminitzades. La crisi econòmica del sistema capitalista augmenta les dificultats quotidianes per donar resposta a les necessitats de les persones. La crisi en femení vol dir saber que cada dia cal posar un plat a taula: diners per comprar menjar i temps per preparar-lo. Això és el que fan diàriament moltes dones treballadores. Per això és important celebrar el dia 8 de març.

Les dones no surten més perjudicades que els homes de les retallades i la crisi social, però en pateixen efectes que ells no viuen